

Zdravotnická legislativa pro psychology ve zdravotnictví

Michal Koščík
LF MU, PrF MU,
02. Duben 2016

Cíl Kurzu (Obecně)

- Cílem vzdělávacího programu je osvojení teoretických znalostí a praktických dovedností doplňujících znalosti a dovednosti získané studiem oboru psychologie, a které jsou předpokladem pro získání **odborné** způsobilosti pro práci ve zdravotnictví.

Rozsah dnešního modulu

Učební plán

Název modulu	Časová dotace
První pomoc a zajišťování zdravotní péče v mimořádných a krizových situacích	20 hodin
Zdravotnická legislativa	8 hodin
Organizace a řízení zdravotní péče	8 hodin
Zdravotnická dokumentace	8 hodin
Etika ve zdravotnictví	10 hodin
Podpora a ochrana veřejného zdraví	8 hodin
Základy farmakologie	8 hodin
Zdravotnická praxe I	40 hodin
Zdravotnická praxe II	40 hodin
Zdravotnická praxe III	40 hodin
Zdravotnická praxe IV	40 hodin
Zdravotnická praxe V	40 hodin
Závěrečné kolokvium	1 den

Zdravotnická legislativa – 8 hodin

Seznámení s právními normami vztahujícími se ke zdravotnictví, jejich výkladem a vzájemnou souvislostí. Otázky mlčenlivosti, ochrany osobních dat a další vztažné právní aspekty.

Odborná vs. Specializovaná způsobilost k výkonu povolání psychologa

Odborná (psycholog ve zdravotnictví)

se získává absolvováním akreditovaného magisterského jednooborového studijního oboru psychologie a absolvováním akreditovaného kvalifikačního kurzu
Psycholog ve zdravotnictví

Specializovaná (klinický psycholog)

- Specializovaná způsobilost psychologa ve zdravotnictví se získává úspěšným dokončením specializačního vzdělávání v trvání 5 let atestační zkouškou.

Co můžete dělat pokud získáte Odb. způsobilost?

(1) Zdravotnický pracovník uvedený v § 4 až 29 bez odborného dohledu a bez indikace v rozsahu své odborné způsobilosti

- a) poskytuje zdravotní péči v souladu s právními předpisy a standardy,
- b) dbá na dodržování hygienicko-epidemiologického režimu v souladu s právními předpisy upravujícími ochranu veřejného zdraví),
- c) vede zdravotnickou dokumentaci ... pracuje s informačním systémem zdravotnického zařízení,
- d) poskytuje pacientovi informace v souladu se svou odbornou způsobilostí, případně pokyny lékaře,
- e) podílí se na praktickém vyučování ve studijních oborech ...
- f) podílí se na přípravě standardů.

Specializovaná způsobilost / bez dohledu (pokrač.)

---

e) školení zdravotnických pracovníků v oblasti psychologie zdraví a nemoci,

---

f) psychologickou prevenci, výchovu a poradenství ke zdravému způsobu života,

---

g) v rozsahu své odborné způsobilosti prevenci psychologických problémů zdravotnických pracovníků,

---

h) poradenskou činnost v oblasti péče o psychický stav tělesně i duševně nemocných pacientů,

včetně paliativní péče o nevléčitelně nemocné a přípravy na lékařské zákroky,

---

i) odbornou konziliární, posudkovou a dispenzární činnost.

Specializovaná způsobilost / bez dohledu

---

a) psychologickou diagnostiku,

---

b) psychoterapii a socioterapii,

---

c) neodkladnou péči v případě akutních psychických krizí a traumat,

---

d) rehabilitaci, reedukaci a resocializaci psychických funkcí,

Obsah Kurzu

1. Systematika zdravotnických předpisů
2. Státní správa v oblasti zdravotnictví
3. Předpoklady poskytování zdravotních služeb v ČR
4. Práva pacienta, povinnosti pacienta
5. Práva a povinnosti zdravotnického pracovníka
6. Ochrana osobnosti pacienta,
7. Soukromí pacienta, Ochrana osobních údajů
8. Komunikace s rodinnými příslušníky
9. Problematika dětských a nesvéprávných pacientů

**LÉKAŘSKÁ
FAKULTA**
Masarykova univerzita

1. Systematika právních předpisů ve zdravotnictví

Role práva = role státu ?

Právo definuje stát

- Stanovuje kompetence a úkoly orgánů veřejné moci

Právo definuje rámec společenských vztahů

- Poskytuje nástroje - „právní instituty“

Metoda regulace

Veřejnoprávní

Soukromoprávní

Pokračování prezentace interaktivně na:

- http://prezi.com/6jtogn_5v-hft/copy-of-system-pramenu-prava-v-cr/

Listina Základních Práv a Svobod

Hospodářská, sociální a kulturní práva (některá)

- Každý má právo na ochranu zdraví.
- právo na bezplatnou zdravotní péči
- právo na zdravotní pomůcky za podmínek,
- Každý má právo na vzdělání.
- právo na svobodnou volbu povolání a přípravu k němu,
- právo podnikat a provozovat jinou hospodářskou činnost

Kdo to zabezpečí ?

Role státu vs. Role samosprávy?

Odpovědné instituce s celostátní působností

- Vláda ČR
  - Ministerstvo zdravotnictví
    - SÚKL
    - Státní ústavy/ ústavy/ centra
    - Fakultní nemocnice
    - Krajské hygienické stanice
    - Institut postgraduálního vzdělávání
    - Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR
- Zdravotní pojišťovny

Ministerstvo zdravotnictví

- ústředním orgánem státní správy pro:
  - zdravotní služby,
  - ochranu veřejného zdraví,
  - zdravotnickou vědeckovýzkumnou činnost,
  - poskytovatele zdravotních služeb v přímé řídicí působnosti,
  - zacházení s návykovými látkami, přípravky, prekursory a pomocnými látkami, vyhledávání,
  - ochranu a využívání přírodních léčivých zdrojů, přírodních léčebných lázní a zdrojů přírodních minerálních vod,
  - léčiva a prostředky zdravotnické techniky pro prevenci, diagnostiku a léčení lidí,
  - zdravotní pojištění a zdravotnický informační systém,

IPVZ - Institut postgraduálního vzdělávání Národní centrum ošetrovatelství a nelékařských zdravotnických oborů

- Pedagogická činnost (Akreditované kurzy, celoživotní vzdělávání, specializační vzdělávání)
- Administrativní činnost
- Souběh činností s fakultami a zdravotnickými zařízeními

SÚKL – Státní ústav pro kontrolu léčiv

Léčiva

- Klinické hodnocení léčiv
- Registrace léčiv
- Dozor nad výrobou léčiv
- Distribuce léčiv

Zdravotnické prostředky

Tkáně a buňky

ÚZIS

Krajská hygienická stanice

- vyhláška č. 306/2012 Sb., o podmínkách předcházení vzniku a šíření infekčních onemocnění a o hygienických požadavcích na provoz zdravotnických zařízení a ústavů sociální péče
- pracovní podmínky

Seznam ZP

- 111 Všeobecná zdravotní pojišťovna ČR
- 201 Vojenská zdravotní pojišťovna ČR
- 205 Česká průmyslová zdravotní pojišťovna
- 207 Oborová zdravotní poj. zam. bank, poj. a stav.
- 209 Zaměstnanecká pojišťovna Škoda
- 211 Zdravotní pojišťovna ministerstva vnitra ČR
- 213 Revírní bratrská pokladna, zdrav. pojišťovna

Osoby odpovědné na lokální úrovni

Osoby odpovědné na lokální úrovni

Kraje

Obce

Poskytovatelé zdravotních služeb

Zdravotničtí pracovníci

Krajský úřad

- Rozhoduje o udělení oprávnění k poskytování zdravotních služeb (viz dále)
- Projednává správní delikty zdravotnických pracovníků i poskytovatelů
- Přebírá zdravotnickou dokumentaci po ukončení poskytování ZS

Profesní samospráva

Profesní samospráva

Komory

- Česká lékařská komora
- Česká stomatologická komora
- Česká lékárnická komora

Podmínky poskytování zdravotních služeb v ČR

Dva úhly pohledu na poskytování služeb

Poskytovatel

Zdravotnický
pracovník

Práva a povinnosti

Poskytovatel

Poskytovatel

pouze zdravotní služby
uvedené v **oprávnění k
poskytování zdravotních
služeb.**

Oprávnění k poskytování ZS

Vydává:

- a) krajský úřad, v jehož správním obvodu je zdravotnické zařízení,
- b) Ministerstvo obrany nebo Ministerstvo spravedlnosti, Ministerstvo vnitra, jde-li o zdravotní služby poskytované ve zdravotnických zařízeních zřízených ministerstvy

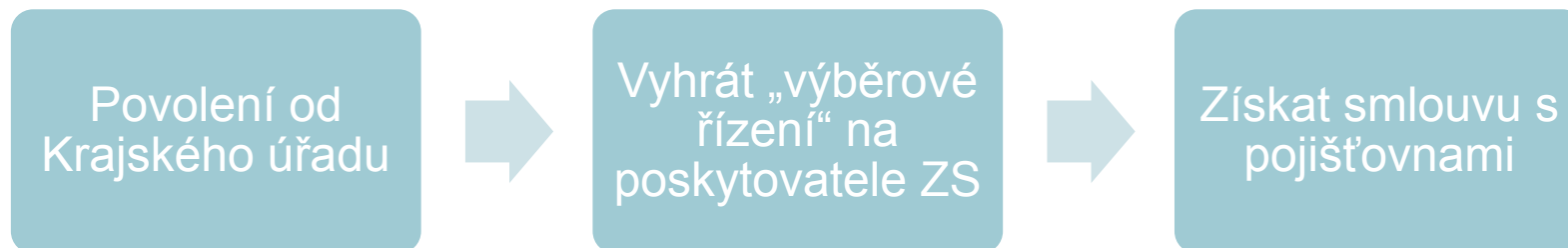
Podmínky udělení oprávnění k poskytování ZS – Fyzická osoba

- dosáhla věku 18 let,
  - je plně svéprávná,
  - je bezúhonná,
  - je držitelem povolení k pobytu ČR
  - je způsobilá k samostatnému výkonu zdravotnického povolání v oboru
  - je členem komory, jestliže je to podmínkou
  - je oprávněna užívat zdravotnické zařízení, které
- splňuje požadavky na technické a věcné vybavení,
  - splněny požadavky na personální zabezpečení poskytovaných zdravotních služeb,
  - orgán ochrany veřejného zdraví schválil provozní řád zdravotnického zařízení,
  - netrvá žádná z překážek pro udělení oprávnění

Podmínky udělení oprávnění k poskytování ZS – Právnícká osoba

- statutární orgán právnické osoby je bezúhonný,
  - ustanovila odborného zástupce, který má způsobilost k výkonu zdrav. povolání v daném oboru
  - nutnost pracovněprávního vztahu, max. 2 zařízení
  - je oprávněna užívat zdravotnické zařízení, které splňuje požadavky na
- technické a věcné vybavení,
  - splněny požadavky na personální zabezpečení poskytovaných zdravotních služeb,
  - orgán ochrany veřejného zdraví schválil provozní řád zdravotnického zařízení,
  - netrvá žádná z překážek pro udělení oprávnění

Jak rozjet byznys

Povinnosti poskytovatele dle ZOZS

poskytovat
zdravotní služby
na náležité
odborné úrovni,

vytvořit podmínky
k uplatňování práv
a povinností
pacientů

vytvořit podmínky
k uplatňování práv
a povinností
zdravotnických
pracovníků

Poskytovatel je dále povinen

- informovat pacienta o ceně poskytovaných zdravotních služeb nehrazených nebo částečně hrazených z veřejného zdravotního pojištění, a to před jejich poskytnutím, a vystavit účet za uhrazené zdravotní pojištění a umístit ho tak, aby byl seznam
- b) zpracovat seznam cen poskytovaných zdravotních služeb přístupný pacientům; to neplatí pro
- c) vymežit provozní a ordinační dobu
- d) opatřit zdravotnické zařízení v čísle, bylo-li přiděleno,
- e) v době nepřítomnosti nebo dočasně nepřítomnosti v rámci jeho ordinační doby,
- f) předat zprávu o poskytnutých zdravotních službách je-li mu tento poskytovatel znám, v oboru gynekologie a porodnictví, praktické lékařství nebo v oboru pediatry,
- g) předat jiným poskytovatelům zdravotních služeb z návaznosti dalších zdravotních služeb,
- h) zpracovat seznam zdravotních dopravních služeb, přepravy pacientů,
- i) informovat pacienta o tom, že se zdravotní služba poskytuje jiným odborným pracovníkem, a to na základě nahlášení do zdravotnické dokumentace,
- j) přijmout pacienta k
  1. izolaci, karanténě, léčení nebo
  2. ochrannému léčení nařízeném
- k) poskytnout zdravotní služby in-ambulanci předem dohodnutém s vnitřním lékařem,
- l) podílet se na žádost kraje, jehož zdravotní službu, to neplatí, jde-li o vezenskou službu,
- m) předávat údaje do Národního zdravotnického informačního systému,
- n) uzavřít pojistnou smlouvu o pojištění své odpovědnosti za škodu způsobenou v souvislosti s poskytováním zdravotních služeb, a to v rozsahu, v jakém lze rozumně předpokládat, že by jej mohla taková odpovědnost postihnout; toto pojištění musí trvat po celou dobu poskytování zdravotních služeb; kopii pojistné smlouvy je poskytovatel povinen zaslat příslušnému správnímu orgánu nejpozději do 15 dnů ode dne zahájení poskytování zdravotních služeb,
- o) poskytovat informace vnitrostátnímu kontaktnímu místu na jeho žádost podle zákona o veřejném zdravotním pojištění(50).

tního pojištění a umístit ho tak, aby byl seznam

řipadě jména a příjmení poskytovatele, a identifikační

o poskytnutí neodkladné péče jiným poskytovatelem v

ství nebo v oboru praktické lékařství pro děti a dorost, gistrojící poskytovatel v oboru zubní lékařství nebo v val registrojící poskytovatel v oboru všeobecné

avotním stavu pacienta nezbytné k zajištění

atele zdravotnické záchranné služby, zdravotnické

výkonu povolání zdravotnického pracovníka nebo :hto osob při poskytování zdravotních služeb a

d je oprávněn požadované zdravotní služby zajišťovat, ch zdravotních službách,

é v ústavu pro výkon zabezpečovací detence v

anské pohotovostní služby a pohotovostní služby

A dále povinen

- (1) Poskytovatel je povinen zajistit
- a) aby byl pacient seznámen se svými právy a povinnostmi při poskytování zdravotních služeb a vnitřním řádem; vnitřní řád nesmí zasahovat do práv pacienta nad míru, která je nezbytně nutná zejména pro řádný chod zdravotnického zařízení a respektování práv ostatních pacientů,
- b) sestavení, koordinaci a realizaci individuálního léčebného postupu a komplexnost, návaznost a koordinovanost poskytovaných zdravotních služeb,
- c) aby byl pacient informován o dalších zdravotních službách a dalších možných sociálních službách, které mohou zlepšit jeho zdravotní stav, zejména o možnostech sociální, pracovní a pedagogické rehabilitace,
- d) aby jinému poskytovateli nebo jinému zdravotnickému pracovníkovi, od nichž si pacient vyžádal konzultační služby, byly zpřístupněny informace vedené o zdravotním stavu pacienta ve zdravotnické dokumentaci, které jsou pro poskytnutí konzultačních služeb nezbytně nutné,
- e) na výzvu poskytovatele zdravotnické záchranné služby bezodkladně spolupráci při poskytování zdravotních služeb při mimořádných událostech, hromadných nehodách nebo otravách, průmyslových haváriích nebo přírodních katastrofách, včetně zajištění bezprostředně navazující lůžkové péče; to neplatí, jde-li o Vězeňskou službu,
- f) na výzvu nebo na základě opatření nařízeného příslušným orgánem ochrany veřejného zdraví bezodkladně účast zdravotnických pracovníků při poskytování zdravotních služeb při epidemích nebo při nebezpečí jejich vzniku; to neplatí, jde-li o Vězeňskou službu,
- g) aby zdravotní služby byly osobám ve výkonu vazby, trestu odnětí svobody nebo zabezpečovací detence poskytovány za přítomnosti příslušníka Vězeňské služby, a to pouze na dohled, mimo jeho doslech, s výjimkou případů ohrožení života, zdraví nebo bezpečnosti zdravotnického pracovníka nebo jiného odborného pracovníka nebo majetku, kdy je příslušník oprávněn být přítomen výkonu zdravotní služby též na doslech.
- (2) Poskytovatel je dále povinen zajistit, aby osoby připravující se na výkon zdravotnického povolání prováděly při klinické a praktické výuce, praktickém vyučování a odborné praxi, která se uskutečňuje na jeho pracovištích, jen činnosti, včetně zdravotních výkonů, které jsou součástí výuky nebo praxe, a to pod přímým vedením zdravotnického pracovníka, který má způsobilost k samostatnému výkonu zdravotnického povolání a je v pracovněprávním nebo obdobném vztahu k tomuto poskytovateli. Uskutečňují-li se klinická a praktická výuka nebo praktické vyučování a odborná praxe za přítomnosti zdravotnického pracovníka, který není v pracovněprávním nebo obdobném vztahu k poskytovateli uvedenému ve větě první a který je
- a) učitelem praktického vyučování a odborné praxe zdravotnických oborů vzdělávání²⁷⁾, nebo
- b) akademickým pracovníkem, který je učitelem zdravotnického oboru²⁸⁾,
- je poskytovatel povinen zajistit, aby tento zdravotnický pracovník neposkytoval na jeho pracovišti zdravotní služby a postupoval v součinnosti se zdravotnickým pracovníkem uvedeným ve větě první.
- § 47
- (1) Poskytovatel jednodenní nebo lůžkové péče je povinen
- a) zajistit hospitalizaci
- 1. nezletilých pacientů odděleně od dospělých pacientů, alespoň v samostatných pokojích, a to do dne, kdy dovrší 15 let věku,
- 2. žen odděleně od mužů v samostatných pokojích,
- a to s výjimkou poskytování akutní lůžkové péče intenzivní,
- b) umožnit pobyt zákonného zástupce nebo opatrovníka, nebo osoby jimi pověřené společně s hospitalizovaným nezletilým pacientem nebo pacientem s omezenou svéprávností, pokud to umožňuje vybavení zdravotnického zařízení nebo nebude narušeno poskytování zdravotních služeb anebo takový pobyt není na základě jiného právního předpisu vyloučen,
- c) včas informovat zákonného zástupce pacienta o propuštění z jednodenní nebo lůžkové péče,
- d

a dále povinen

-) zpracovat traumatologický plán, v němž upraví soubor opatření, která se uplatňují při hromadných neštěstích, a nejméně jednou za 2 roky ho aktualizovat; jedno vyhotovení plánu předat příslušnému správnímu orgánu do 30 dnů ode dne jeho zpracování nebo aktualizace; při jeho zpracování vychází z místních podmínek a možností a z výsledků jeho projednání podle písmene e),
- e) návrh traumatologického plánu podle písmene d) a návrh jeho aktualizace projednat s příslušným správním orgánem, jde-li o fakultní nemocnici, s ministerstvem; podrobnosti o obsahu traumatologického plánu a postup při jeho zpracování a projednání s příslušným správním orgánem nebo ministerstvem stanoví prováděcí právní předpis,
- f) pacienta vybavit při propuštění léčivými přípravky a zdravotnickými prostředky na 3 dny nebo v odůvodněných případech i na další nezbytně nutnou dobu.
- (2) Pokud není pacient vzhledem ke svému zdravotnímu stavu schopen obejít se bez pomoci další osoby, může být propuštěn z jednodenní nebo lůžkové péče až po předchozím včasném vyznění osoby, která tuto péči zajistí. Má-li být propuštěn pacient, u něhož není zajištěna další péče, poskytovatel o tom včas informuje obecní úřad obce s rozšířenou působností příslušný podle adresy místa trvalého pobytu pacienta, a má-li pacient trvalý pobyt na území hlavního města Prahy, informuje Magistrát hlavního města Prahy; obdobně postupuje u nezletilých pacientů se závažnou sociální problematikou v rodině.
- (3) Poskytovatel je rovněž povinen v rámci zajištění kvality a bezpečí poskytovaných zdravotních služeb
- a) odůvodnit ve zdravotnické dokumentaci případy, kdy se při poskytování zdravotních služeb odchýlí od uznávaného medicínského postupu,
- b) zavést interní systém hodnocení kvality a bezpečí poskytovaných zdravotních služeb; minimální požadavky pro zavedení interního systému hodnocení uveřejní ministerstvo ve Věstníku Ministerstva zdravotnictví a na svých internetových stránkách,
- c) dbát na takové používání antibiotik u konkrétního pacienta, aby došlo k omezování rizika vzestupu antibiotické rezistence.
- (4) Poskytovatel lůžkové péče je povinen v rámci prevence a kontroly infekcí zpracovat program pro prevenci a kontrolu infekcí spojených se zdravotní péčí a zajistit jeho činnost. Zaměření tohoto programu musí odpovídat charakteru poskytované zdravotní péče a musí vycházet z průběhu hodnocení rizika vzniku infekcí spojených se zdravotní péčí v konkrétních podmínkách daného poskytovatele.
- (5) Registrující poskytovatel nebo jiný poskytovatel, který pacienta přijal do péče, je povinen, vyžaduje-li to zdravotní stav pacienta, předat mu písemné doporučení k poskytnutí příslušné specializované ambulantní péče, jednodenní péče nebo lůžkové péče. Součástí doporučení je písemné odůvodnění a důležité informace týkající se zdravotního stavu pacienta, včetně výsledků provedených vyšetření a informace o dosud provedené léčbě.

Práva a povinnosti pacienta

Pacient má práva:

Jako občan

- na ochranu zdraví.
- na bezplatnou zdravotní péči
- na zdravotní pomůcky za podmínek, které stanoví zákon.

Jako pojištěnec

- Výběr zdravotní pojišťovny
- Časovou a místní dostupnost hrazených služeb
- Na léčivé přípravky a potraviny pro zvláštní lékařské účely

Jako pacient

- „Pacientem se rozumí fyzická osoba, které jsou poskytovány zdravotní služby“
- Jeho právům odpovídají povinnosti poskytovatele, zdravotnického pracovníka

Práva pacienta (§28 ZZS)

Právo na poskytování zdravotních služeb na náležité odborné úrovni

- podle pravidel vědy a uznávaných medicínských postupů,
- při respektování individuality pacienta,
- s ohledem na konkrétní podmínky a objektivní možnosti.

na úctu, důstojné zacházení, na ohleduplnost v souladu s charakterem poskytovaných zdravotních služeb,

respektování soukromí při poskytování zdravotních služeb

- v souladu s charakterem poskytovaných zdravotních služeb,
- Související pravidla k osobám blízkým, zdravotnické dokumentaci apod.

Práva pacienta (§28 ZZS)

zvolit si poskytovatele oprávněného k poskytnutí zdravotních služeb,

vyžádat si konzultační služby od jiného poskytovatele, popřípadě zdravotnického pracovníka, než který mu poskytuje zdravotní služby

být seznámen s vnitřním řádem zdravotnického zařízení lůžkové nebo jednodenní péče

Práva pacienta (§28 ZoZS)

být předem informován o ceně poskytovaných zdravotních služeb nehrazených z veřejného zdravotního pojištění

znát jména, a příjmení zdravotnických pracovníků přímo zúčastněných na poskytování zdravotních služeb

odmítnout přítomnost osob, které nejsou na poskytování zdravotních služeb přímo zúčastněny

- Včetně osob připravujících se na výkon povolání zdravotnického pracovníka,

Práva pacienta (§28 ZoZS)

přijímat návštěvy ve zdravotnickém zařízení lůžkové nebo jednodenní péče,

- a to s ohledem na svůj zdravotní stav a
- v souladu s vnitřním řádem a
- způsobem, který neporušuje práva ostatních pacientů, pokud tento zákon nebo jiný právní předpis nestanoví jinak,

přijímat duchovní péči a duchovní podporu od duchovních církví a náboženských společností

na poskytování zdravotních služeb v co nejméně omezujícím prostředí při zajištění kvality a bezpečí poskytovaných zdravotních služeb.

Povinnosti pacienta(!)

- dodržovat navržený individuální léčebný postup, pokud s poskytováním zdravotních služeb vyslovil souhlas,
- řídit se vnitřním řádem,
- uhradit poskytovateli cenu poskytnutých zdravotních služeb, které mu byly poskytnuty s jeho souhlasem,
- pravdivě informovat ošetřujícího zdravotnického pracovníka o dosavadním vývoji zdravotního stavu, včetně informací o infekčních nemocech,
- nepožívat během hospitalizace alkohol nebo jiné návykové látky a podrobit se na základě rozhodnutí ošetřujícího lékaře v odůvodněných případech vyšetřením za účelem prokázání, zda je nebo není pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek.

INFORMOVANÝ SOUHLAS SE ZDRAVOTNÍM VÝKONEM;

Rozlišovat

Informovaný souhlas

svobodný, je-li dán bez jakéhokoliv nátlaku,
informovaný, je-li pacientovi před vyslovením souhlasu podána informace o zdravotním stavu;

Informace o zdravotním stavu

Informace o zdravotním stavu je pacientovi sdělena při přijetí do péče dále vždy, je-li to s ohledem na poskytované zdravotní služby nebo zdravotní stav pacienta účelné.
Pacient se může vzdát

Informace o zdravotním stavu

- příčině a původu nemoci, jejím stadiu a předpokládaném vývoji,
- účelu, povaze, předpokládaném přínosu, možných důsledcích a rizicích navrhovaných zdravotních služeb,
- jiných možnostech poskytnutí zdravotních služeb, jejich vhodnosti, rizicích,
- další potřebné léčbě,
- omezeních a doporučeních ve způsobu života s ohledem na zdravotní stav a
- možnosti
  - vzdát se podání informace o zdravotním stavu
  - určit osoby, kterým se mají podat informace nebo vyslovit zákaz o podávání informací o zdravotním stavu podle § 33.

Informace o nepříznivé diagnóze nebo prognóze zdravotního stavu pacienta může být zadržena,

- lze-li důvodně předpokládat, že by její podání mohlo pacientovi způsobit závažnou újmu na zdraví.

To neplatí pokud:

- **a)** informace o určité nemoci nebo predispozici k ní je jediným způsobem, jak pacientovi umožnit podniknout preventivní opatření nebo podstoupit včasnou léčbu,
- **b)** zdravotní stav pacienta představuje riziko pro jeho okolí,
- **c)** pacient žádá výslovně o přesnou a pravdivou informaci, aby si mohl zajistit osobní záležitosti.

Písemná forma souhlasu

- **Souhlas s hospitalizací** musí být vždy v písemné formě.
- Písemná forma souhlasu se zdravotními službami (výkonem) se vyžaduje, pokud tak stanoví jiný právní předpis nebo pokud tak s ohledem na charakter poskytovaných zdravotních služeb určí poskytovatel.

Jestliže pacient nemůže s ohledem na svůj zdravotní stav vyslovit souhlas

souhlas osoby určené pacientem, není-li

manžela nebo registrovaného partnera, není-li

rodiče, není-li

souhlas jiné svéprávné osoby blízké, pokud je známa.

ODMÍTNUTÍ POSKYTNUTÍ ZS

Nesouhlas ze strany pacienta

Revers

Odvolání
souhlasu

Dříve
vyslovené
přání

Odomítnutí péče ze strany poskytovatele/zdravotníka

Odmítnutí Zdravotnickým pracovníkem

- Výhrada svědomí
- odmítnout poskytnutí zdravotních služeb pacientovi v případě, že by jejich poskytnutí odporovalo jeho svědomí nebo náboženskému vyznání

Nepřevzetí do péče poskytovatelem

- pacient, odmítne prokázání totožnosti
- by přijetím pacienta bylo překročeno únosné pracovní zatížení (snížilo by to bezpečnost pacientů)
- přijetí brání provozní důvody
- není pojištěncem zdravotní pojišťovny, se kterou má poskytovatel uzavřenu smlouvu
  - Cizinci z EÚ mají zvláštní úpravu

Ukončení péče (poskytovatel)

- prokazatelně předá pacienta s jeho souhlasem do péče jiného poskytovatele,
- pomínou důvody pro poskytování zdravotních služeb; to neplatí, jde-li o registrujícího poskytovatele; ustanovení § 47 odst. 2 není dotčeno,
- pacient vysloví nesouhlas s poskytováním veškerých zdravotních služeb,
- pacient závažným způsobem omezuje práva ostatních pacientů,
- úmyslně a soustavně nedodrží navržený individuální léčebný postup, pokud s poskytováním zdravotních služeb vyslovil souhlas,
- nebo se neřídí vnitřním řádem
- přestal poskytovat součinnost nezbytnou pro další poskytování zdravotních služeb;

STATUS ZDRAVOTNICKÉHO PRACOVNÍKA

Zmatek v terminologii

Zdravotnický pracovník

- Dle zákona o zdravotních službách Lékaři i „nelékaři“
- Některé předpisy používají zdrav prac. v užším smyslu (nelékaři)

Jiný odborný pracovník

- pod odborným dohledem nebo přímým vedením zdravotnického pracovníka způsobilého k poskytování zdravotní péče vykonává činnosti, které přímo souvisejí s poskytováním zdravotní péče
- Psycholog (do r. 2008), logoped, sociální pracovník, pracovní terapeut

Způsobilost k výkonu povolání zdravotnického pracovníka a jiného odborného pracovníka má ten, kdo

- má odbornou způsobilost podle zákona (95/2004 ;96/2004) nebo jemuž byla uznána odborná kvalifikace k výkonu zdravotnického povolání,
- je zdravotně způsobilý,
- je bezúhonný.

Bezúhonnost

(1) Za bezúhonného se pro účely tohoto zákona považuje ten, kdo nebyl pravomocně odsouzen

- **a)** za úmyslný trestný čin k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v trvání alespoň 1 roku, nebo
- **b)** za trestný čin spáchaný při poskytování zdravotních služeb,

Odborná/Specializovaná způs. psychologa

S dohledem/bez dohledu výkon těchto specializovaných činností

- psychologickou diagnostiku,
- psychoterapii a socioterapii,
- neodkladnou péči v případě akutních psychických krizí a traumat,
- rehabilitaci, reedukaci a resocializaci psychických funkcí,
- školení zdravotnických pracovníků v oblasti psychologie zdraví a nemoci,
- psychologickou prevenci, výchovu a poradenství ke zdravému způsobu života,
- v rozsahu své odborné způsobilosti prevenci psychologických problémů zdravotnických pracovníků,
- poradenskou činnost v oblasti péče o psychický stav tělesně i duševně nemocných pacientů, včetně paliativní péče o nevléčitelně nemocné a přípravy na lékařské zákroky,
- odbornou konziliární, posudkovou a dispenzární činnost.

Soukromí, jeho ochrana mlčenlivostí, osobní údaje a další informace ve zdravotnictví

Význam informací a soukromí dnes

- Naše společnost jako společnost informací, stále více lidí má jako práci zpracování informací.
- Leckteré informace se dotýkají osobní sféry jednotlivců.
- Soukromí jako jeden z důležitých aspektů více než dříve.
- V tradičních a nezápadních společnostech kladoucí důraz na kolektiv je menší zaujetí pro soukromí pacientů.

SOUKROMÍ JE LIDSKÉ PRÁVO

- Důraz na soukromí je projev individualizace v národních – tj. pro nás v českém – evropských a světových kodexech základních práv (čl. 7 odst. 1 a čl. 10 odst. 2 LZPS, čl. 8 ÚOLPZS, čl. 10 ÚLPB).
- Ochrana soukromí je součástí akcentované autonomie pacienta v moderní bioetice.

Trvalé otázky a nové výzvy

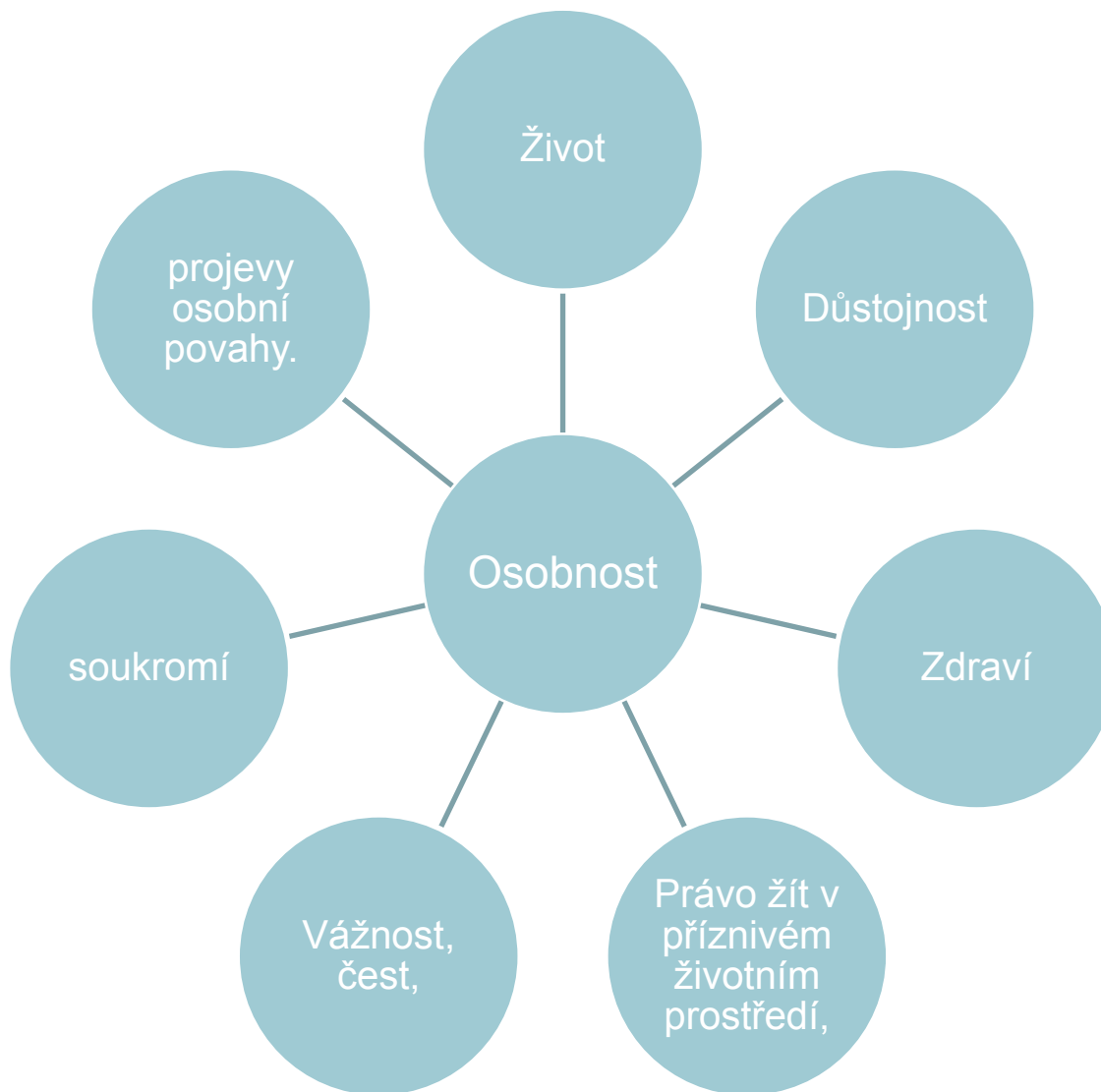
- Ochrana soukromí je potřeba pro zachování důvěry mezi zdravotníky a pacientem.
- Proto je lékařská mlčenlivost podstatně starší, již od starověku středověku.
- Současnost ale přináší nové problémy:
  - (1) usnadnění – ve srovnání s minulostí - šíření a zpracování informací prostřednictvím elektronických nástrojů,
  - (2) snazší sběr dat v podobě nových diagnostických metod.

Zvláštní citlivost informací o zdraví

- Mnohé informace o zdravotním stavu jsou citlivé (pohlavní život, duševní stav, závislosti na alkoholu a drogách, profesní a kariéerní perspektivy).
- Některé jiné jsou obecně citlivé méně, zvláště nelze-li je snadno utajit.
- Mohou být ale citlivé pro konkrétní pacienty (třeba s ohledem na zaměstnání, rodinu, náboženství a podobně).

Ochrana osobnosti člověka

Obecná ustanovení

- Chráněna je osobnost člověka včetně všech jeho přirozených práv. Každý je povinen ctít svobodné rozhodnutí člověka žít podle svého.
- Ochrany požívají zejména **život** a **důstojnost** člověka, jeho **zdraví** a **právo žít v příznivém životním prostředí**, jeho **vážnost**, **čest**, soukromí a jeho **projevy osobní povahy**.
- Člověk, jehož osobnost byla dotčena, má právo domáhat se toho, aby bylo od neoprávněného zásahu upuštěno nebo aby byl odstraněn jeho následek.
- Po smrti člověka se může ochrany jeho osobnosti domáhat kterákoli z osob jemu blízkých.

Podoba a soukromí

- Zachytit jakýmkoli způsobem podobu člověka tak, aby podle zobrazení bylo možné určit jeho totožnost, je možné jen s jeho svolením.
- Nikdo nesmí zasáhnout do soukromí jiného, nemá-li k tomu zákonný důvod.
- Zejména nelze bez svolení člověka narušit jeho soukromé prostory, sledovat jeho soukromý život nebo pořizovat o tom zvukový nebo obrazový záznam, využívat takové či jiné záznamy pořízené o soukromém životě člověka třetí osobou, nebo takové záznamy o jeho soukromém životě šířit.

Právo na tělesnou integritu

- Člověk je nedotknutelný.
- Lidské tělo je pod právní ochranou i po smrti člověka.
- Mimo případ stanovený zákonem nesmí nikdo zasáhnout do integrity jiného člověka bez jeho souhlasu uděleného s vědomím o povaze zásahu a o jeho možných následcích.
- Souhlasí-li někdo, aby mu byla způsobena závažná újma, nepřihlíží se k tomu;

Zásah do integrity

- Kdo chce provést na jiném člověku zákrok, vysvětlí mu srozumitelně povahu tohoto zákroku.
- Vysvětlení je řádně podáno,
  - lze-li rozumně předpokládat, že druhá strana pochopila způsob a účel zákroku
  - včetně očekávaných následků i
  - možných nebezpečí pro své zdraví,
  - jakož i to, zda přichází v úvahu případně i jiný postup.

Odvolání souhlasu

- Udělený souhlas může být odvolán v jakékoli formě, i když se pro udělení souhlasu vyžaduje písemná forma.

Lékařské tajemství

Zdravotnická mlčenlivost

Občanský zákoník

Zákon o zdravotních službách (§ 51)

Trestní zákoník §124 TZ definice mlčenlivosti, § 180
neoprávněné nakládání s osobními údaji

Stavovské předpisy

NAHLÍŽENÍ DO ZDRAVOTNICKÉ DOKUMENTACE

Zdravotničtí pracovníci

- osoby se způsobilostí k výkonu zdravotnického povolání
- v přímé souvislosti s poskytováním zdravotních služeb
- v rozsahu nezbytně nutném pro výkon povolání
- z důvodu splnění úkolů podle tohoto zákona nebo jiných právních předpisů
- při hodnocení správného postupu při poskytování zdravotních služeb,

Pacient

- v přítomnosti zaměstnance pověřeného poskytovatelem
- Právo činit si výpisy nebo kopie

Rodina, příbuzní, pozůstalí

zákonný zástupce nebo opatrovník pacienta;

osoby určené pacientem, zákonným zástupcem
nebo opatrovníkem pacienta,

osoby blízké zemřelému pacientovi:

- informace o zdravotním stavu pacienta, který zemřel, a informace o výsledku pitvy, byla-li provedena, včetně práva nahlížet do zdravotnické dokumentace vedené o jeho osobě nebo do jiných zápisů vztahujících se k jeho zdravotnímu stavu a pořizovat z nich výpisy nebo jejich kopie.
- Zemřelý mohl tento přístup předem zakázat

Studenti

- Osoby získávající způsobilost k výkonu povolání zdravotnického pracovníka nebo jiného odborného pracovníka a zdravotničtí pracovníci uvedení v § 46 odst. 2 (pedagogové) mohou do zdravotnické dokumentace vedené o pacientovi nahlížet v rozsahu nezbytně nutném pro zajištění výuky; to neplatí, jestliže pacient nahlížení prokazatelně zakázal.
- NE ! Výpisy, opisy

Pořizování kopií

V zásadě pořizuje poskytovatel

- úhradu ve výši, která nesmí přesáhnout náklady spojené s pořizováním výpisu
- v případě, že je zdravotnická dokumentace vedena pouze v elektronické podobě, má pacient nebo jiná osoba oprávněná podle § 65 právo nahlížet dálkovým přístupem nebo na pořizování její kopie na technickém nosiči dat, který si určí, nebrání-li tomu technické možnosti poskytovatele; to neplatí, požaduje-li listinnou podobu.

Na místě může i osoba oprávněná ze zákona

O každém pořizování učinit záznam (s výjimkou zdrav. pracovníka)

Poskytovatel je povinen zachovat mlčenlivost o všech skutečnostech, o kterých se dozvěděl v souvislosti s poskytováním zdravotních služeb.

Za porušení povinné mlčenlivosti se nepovažuje

- předávání informací nezbytných pro zajištění návaznosti poskytovaných zdravotních služeb,
- sdělování údajů nebo jiných skutečností, je-li poskytovatel zproštěn pacientem mlčenlivosti
- pro potřeby trestního řízení
- v nezbytném rozsahu pro ochranu vlastních práv

Trestní odpovědnost

- bude potrestán, kdo, byť i z nedbalosti, poruší povinnost mlčenlivosti tím, že neoprávněně zveřejní, sdělí nebo zpřístupní třetí osobě osobní údaje získané v souvislosti s výkonem svého povolání, zaměstnání nebo funkce, a způsobí tím vážnou újmu na právech nebo oprávněných zájmech osoby, jíž se osobní údaje týkají.
- **Až tři léta nebo zákaz činnosti**

Oznamovací povinnost?

- Povinnost překazit trestní čin
- Povinnost oznámit TČ
  - Ne všechny, ale množinu cca 50 TČ
  - Z nejrealističtějších (vražda, těžké ublížení na zdraví, mučení a jiné nelidské a kruté zacházení, týrání svěřené osoby, dětská pornografie, obecné ohrožení, podplácení... (není například znásinění)
- Výpověď policii – jen se svolením soudu

Sociálněprávní ochrana dětí

- Každý je oprávněn upozornit orgán sociálně-právní ochrany na porušení povinností nebo zneužití práv vyplývajících z rodičovské odpovědnosti, na skutečnost, že rodiče nemohou plnit povinnosti vyplývající z rodičovské odpovědnosti, nebo na skutečnosti uvedené v § 6 písm. b) až h); **tím není dotčena povinnost vyplývající ze zvláštního právního předpisu.**

Zákon o sociálněprávní ochraně dětí

- Státní orgány, pověřené osoby, školy, školská zařízení a poskytovatelé zdravotních služeb, popřípadě další zařízení určená pro děti, jsou povinni oznámit obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností skutečnosti, které nasvědčují tomu, že jde o děti uvedené v § 6,
- .....

§ Oznamují se informace o dětech (§6)

jejichž rodiče

1. zemřeli,
2. neplní povinnosti plynoucí z rodičovské odpovědnosti, nebo
3. nevykonávají nebo zneužívají práva plynoucí z rodičovské odpovědnosti;

§ Oznamují se informace o dětech (§6)

- **b)** které byly svěřeny do výchovy jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte, pokud tato osoba neplní povinnosti plynoucí ze svěřením dítěte do její výchovy;
- **c)** které vedou zahálčivý nebo nemravný život spočívající zejména v tom, že zanedbávají školní docházku, nepracují, i když nemají dostatečný zdroj obživy, požívají alkohol nebo návykové látky, jsou ohroženy závislostí, živí se prostitucí, spáchaly trestný čin nebo, jde-li o děti mladší než patnáct let, spáchaly čin, který by jinak byl trestným činem,⁴⁾ opakovaně nebo soustavně páchají přestupky⁵⁾ nebo jinak ohrožují občanské soužití;

§ Oznamují se informace o dětech (§6)

- **d)** které se opakovaně dopouští útěků od rodičů nebo jiných fyzických nebo právnických osob odpovědných za výchovu dítěte;
- **e)** na kterých byl spáchán trestný čin ohrožující život, zdraví, svobodu, jejich lidskou důstojnost, mravní vývoj nebo jmění, nebo je podezření ze spáchání takového činu;

§ Oznamují se informace o dětech (§6)

- **f)** které jsou na základě žádostí rodičů nebo jiných osob odpovědných za výchovu dítěte opakovaně umísťovány do zařízení zajišťujících nepřetržitou péči o děti nebo jejich umístění v takových zařízeních trvá déle než 6 měsíců;
- **g)** které jsou ohrožovány násilím mezi rodiči nebo jinými osobami odpovědnými za výchovu dítěte, popřípadě násilím mezi dalšími fyzickými osobami;
- **h)** které jsou žadateli o udělení mezinárodní ochrany, azylanty nebo osobami požívajícími doplňkové ochrany, a které se na území České republiky nacházejí bez doprovodu rodičů nebo jiných osob odpovědných za jejich výchovu;

- Při plnění povinností podle věty první (resp. předchozích slidů) a třetí se nelze dovolávat povinnosti zachovat mlčenlivost podle zvláštního právního předpisu.
- Ještě další povinnost:
- Poskytovatel zdravotních služeb je povinen neprodleně oznámit obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, že matka po narození dítěte dítě opustila a zanechala je v jeho zdravotnickém zařízení.

Ochrana osobních údajů

Ochrana osobních údajů

- Zvláštní právní úprava
- Vztahuje se i na databáze mimo zdravotnickou dokumentaci
- Vztahuje se i na vzorky a biometrické údaje

Česká a evropská legislativa o ochraně osobních údajů

- Speciální ochrana osobních údajů v evropské a české legislativě: v EU směrnice standardizující ochranu především za účelem snadného zpracování dat v rámci mezistátního poskytování služeb.
- Ve vnitrostátním prostředí důraz na ochranu, záběr na personální (tj. nikoli už anonymizovaná) data, nutnost zdůvodňování potřebnosti evidence.
- Důsledky pro české zdravotnictví: nutnost zabezpečení databází, pochybnosti o možnosti vést určité citlivé údaje (např. etnický původ pacienta).

Ochrana osobních údajů

SPRÁVCE

- Kdo rozhoduje o účelu

ZPRACOVATEL

- Kdo fakticky vykonává pro správce

SUBJEKT

- Osoba

Odbočka: Definice Osoby blízké

Osoby blízké

příbuzný v řadě přímé, sourozenec

Osoby blízké

manžel / partner

Osoby blízké

- jiné osoby v poměru rodinném nebo obdobném se pokládají za osoby sobě navzájem blízké, pokud by újmu, kterou utrpěla jedna z nich, druhá důvodně pocítovala jako újmu vlastní
- osoby, které spolu trvale žijí.*

* vyvratitelná domněnka

Osoby blízké

- osoby sešvagřené*
  - vznikem manželství vznikne švagrovství mezi jedním manželem a příbuznými druhého manžela.
  - zanikne-li manželství smrtí jednoho z manželů, švagrovství tím nezaniká.

* vyvratitelná domněnka

(některá) Práva osoby blízké

- Právo pacienta na nepřetržitou přítomnost osob blízkých
- Právo na informace o aktuálním zdravotním stavu, pokud pacient nemůže určit komu se má informace poskytnout
- Právo na informace o zdravotním stavu zemřelého pacienta a výsledek pitvy
- Právo dát souhlas s poskytnutím služby za pacienta
- Podat za pacienta stížnost

Oсобы blízké

The world's biggest family: The man with 39 wives, 94 children, 14-daughters-in-law and 33 grandchildren. The Ziona family in its entirety with all 181 members.

PRÁVNÍ SPECIFIKA DĚTSKÝCH PACIENTŮ

SUBJEKTIVITA A SVÉPRÁVNOST

Subjektivita

- „právní osobnost“
- §15 OZ - Právní osobnost je způsobilost mít v mezích právního řádu práva a povinnosti.
- Schopnost mít práva a povinnosti
- Způsobilost být účastníkem právních vztahů
- Od narození až do smrti

Svéprávnost

- Možnost právně jednat
- Možnost nabývat práva
- Možnost zavazovat se k povinnostem
- Jednání na základě své vlastní vůle

**PRÁVNÍ OSOBNOSTI ANI
SVÉPRÁVNOSTI SE NIKDO NEMŮŽE
VZDÁT ANI ZČÁSTI**

Subjektivita nenarozených dětí

- Na počaté dítě se hledí jako na již narozené, pokud to vyhovuje jeho zájmům.
- Má se za to, že se dítě narodilo živé.
- Nenarodí-li se však živé, hledí se na ně, jako by nikdy nebylo.

Svéprávnost a zletilost

- Plně svéprávným se člověk stává zletilostí.
- Zletilosti se nabývá dovršením osmnáctého roku věku
- Lze – přiznat svéprávnost soudně, uzavřít manželství

Omezení svéprávnosti

- lze přistoupit jen v zájmu člověka, jehož se to týká,
- po jeho zhlédnutí a s plným uznáváním jeho práv a jeho osobní jedinečnosti.
- musí být důkladně vzaty v úvahu rozsah i stupeň neschopnosti člověka postarat se o vlastní záležitosti.
- Omezit svéprávnost člověka lze jen tehdy, hrozila-li by mu jinak závažná újma a nepostačí-li vzhledem k jeho zájmům mírnější a méně omezující opatření.

Rozsah omezení svéprávnosti

- Stanoví soud
  - v rozsahu, v jakém člověk není pro duševní poruchu, která není jen přechodná, schopen právně jednat,
  - vymezí rozsah, v jakém způsobilost člověka samostatně právně jednat omezil.
  - Změní-li se okolnosti, soud své rozhodnutí bezodkladně změní nebo zruší, a to i bez návrhu.

Opatrovník

- V rozhodnutí o omezení svéprávnosti jmenuje soud člověku opatrovníka.
- Při výběru opatrovníka přihlédne soud k přáním opatrovance, k jeho potřebě i k podnětům osob opatrovanci blízkých, sledují-li jeho prospěch,
- Rozhodnutí o omezení svéprávnosti nezbavuje člověka práva samostatně právně jednat v běžných záležitostech každodenního života.

**LÉKAŘSKÁ
FACULTA**
Masarykova univerzita

NEZLETILÍ

Zákonní zástupci nezletilého

Rodičovství

Osvojení

Poručenství
- Příbuzní
- Ústavní výchova

Opatrovnictví

Pěstounství

Rodičovství

Matkou dítěte je žena, která je porodila.

Otcem je:

- manžel matky
- u neprovdané souhlasné prohlášení
- Určí soud

Popřít otcovství lze do šesti let věku (subjektivní lhůta 6 měsíců)

Osvojení

- Předpokladem osvojení je takový vztah mezi osvojitelem a osvojencem, jaký je mezi rodičem a dítětem, nebo že tu jsou alespoň základy takového vztahu.
- Rozhoduje soud
- Mohou se stát manželé, výjimečně jen jeden z nich
- Věkový rozdíl min 16 let
- nemůže být rozhodnuto bez souhlasu dítěte, rodičů dítěte

Poručenství

- Není-li rodič ani osvojitel přidělí soud dítěti poručníka
- Nenažde-li se vhodná fyzická osoba, může jím být orgán sociálněprávní ochrany

Opatrovnictví dítěte

- Není tam vztah rodič-dítě
- Osoba, kterou určí soud v případě potřeby hájit zájmy dítěte ve střetu se zákonným zástupcem
- Například správa jmění dítěte

Pěstounství

- Dítě má rodiče, kteří nejsou schopni se starat
- Soud ustanoví pěstouna
- Rodiče mají pořád vyživovací povinnost a „práva“ k dítěti

Zásah do integrity člověka

Obecné pravidlo

- nikdo nesmí zasáhnout do integrity jiného člověka bez jeho souhlasu
  - souhlasu uděleného s vědomím o povaze zásahu a o jeho možných následcích
  - Souhlasí-li někdo, aby mu byla způsobena závažná újma, nepřihlíží se k tomu;

Zdravotnický zákrok a informovaný souhlas

Občanský zákoník

- Kdo chce provést na jiném člověku zákrok, vysvětlí mu srozumitelně povahu tohoto zákroku.
- Vysvětlení je řádně podáno, lze-li rozumně předpokládat, že druhá strana pochopila způsob a účel zákroku včetně očekávaných následků i možných nebezpečí pro své zdraví, jakož i to, zda přichází v úvahu případně i jiný postup.

Zákon o zdravotních službách

- Zdravotní služby lze pacientovi poskytnout pouze s jeho svobodným a informovaným souhlasem, nestanoví-li tento zákon jinak.
- Informovaný souhlas je, pokud je pacientovi před vyslovením souhlasu podána informace podle
- Zákonný zástupce má právo klást otázky;

Forma souhlasu

OZ

- Písemnou formu, má-li být oddělena část těla, která se již neobnoví.
- Písemnou formu vyžaduje i souhlas k
  - a) lékařskému pokusu na člověku, nebo
  - b) zákroku, který zdravotní stav člověka nevyžaduje; to neplatí, jedná-li se o kosmetické zákroky nezanechávající trvalé nebo závažné následky.

ZOZS

- Písemná
  - Obecně pouze pokud tak určí poskytovatel
  - Vždy u hospitalizace
  - Asistovaná reprodukce, sterilizace
  - Psychochirurgický výkon
  - Ověřování nových postupů
  - Klinické studie ....

Specifika nezletilých pacientů

Při poskytování zdravotních služeb nezletilému pacientovi:

- zjistit jeho názor na poskytnutí zamýšlených zdravotních služeb, jestliže je to přiměřené rozumové a volní vyspělosti jeho věku.
- názor musí být zohledněn jako faktor, jehož závažnost narůstá úměrně s věkem a stupněm rozumové a volní vyspělosti nezletilého pacienta.
- nezletilému pacientovi lze zamýšlené zdravotní služby poskytnout na základě jeho souhlasu, jestliže je provedení takového úkonu přiměřené jeho rozumové a volní vyspělosti odpovídající jeho věku.
- Jinak zákonný zástupce

Souhlas zákonného zástupce

- Se souhlasem ZZ, informace nezbytné k informovanému souhlasu se podají oběma
- Pokud je nezletilý způsobilý dát souhlas sám podá se zák. zástupci pouze informace o poskytnutých zdrav. službách nebo zdravotním stavu nezletilého pacienta
- U neodkladné a akutní péče, kdy není možné dost rychle získat souhlas ZZ rozhoduje zdravotnický pracovník (Pozor, zaznamenat do zdrav. Dokumentace!)

Právo na nepřetržitou přítomnost Zákonného zástupce

Při poskytování všech zdravotních služeb

- v souladu s jinými právními předpisy a vnitřním řádem, a nenaruší-li přítomnost těchto osob poskytnutí zdravotních služeb; to neplatí, jde-li o osoby ve výkonu vazby, trestu odnětí svobody nebo zabezpečovací detence;

Hospitalizace

- umožnit pobyt zákonného zástupce nebo opatrovníka, nebo osoby jimi pověřené společně s hospitalizovaným nezletilým pacientem nebo pacientem s omezenou svéprávností,
- pokud to umožňuje vybavení zdravotnického zařízení nebo nebude narušeno poskytování zdravotních služeb anebo takový pobyt není na základě jiného právního předpisu vyloučen,

Zásah do integrity dítěte, nesvéprávného

§ 93 OZ Zákonný zástupce může udělit souhlas k zásahu do integrity zastoupeného,

- Podá se vysvětlení i tomu, kdo má být zákroku podroben
- způsobem přiměřeným schopnosti dotčeného vysvětlení pochopit.

Nezletilý, může v obvyklých záležitostech udělit souhlas k zákroku na svém těle také sám,

- je-li to přiměřené rozumové a volní vyspělosti nezletilých jeho věku
- Jedná-li se o zákrok nezanechávající trvalé nebo závažné následky.
- Analogicky u nesvéprávného

Další práva opatrovníka/ZZ

- právo na informace o zdravotním stavu
- právo klást otázky náleží zákonnému zástupci nebo opatrovníkovi pacienta a pacientovi, je-li k takovému úkonu přiměřeně rozumově a volně vospělý
- Být včas informovat zákonného zástupce pacienta o propuštění z jednodenní nebo lůžkové péče,
- Podat stížnost jménem pacienta

pobyt zákonného zástupce nebo opatrovníka

- Poskytovatel jednodenní nebo lůžkové péče je povinen umožnit obyt zákonného zástupce nebo opatrovníka, nebo osoby jimi pověřené společně s hospitalizovaným nezletilým pacientem nebo pacientem s omezenou svéprávností, pokud to umožňuje vybavení zdravotnického zařízení nebo nebude narušeno poskytování zdravotních služeb.

Nahlížení do zdravotnické dokumentace zákonným zástupcem

- Zákonný zástupce nebo opatrovník může nahlížet, činit si opisy a výpisy
- Zástupce může určit další osoby oprávněné nahlížet

Zvlášť případ – rodičům či opatrovníkům lze odepřít informace

- Jestliže jsou ve zdravotnické dokumentaci údaje o zákonném zástupci, pěstounovi nebo jiné pečující osobě,
- z nichž lze **vyvodit podezření na zneužívání nebo týrání pacienta nebo ohrožování jeho zdravého vývoje,**

Akutní stav – poskytování bez souhlasu

Jde-li o zdravotní služby, které spočívají v poskytnutí neodkladné péče, nebo akutní péče, a

---

souhlas zákonného zástupce nelze získat bez zbytečného odkladu,

---

rozhodne o jejich poskytnutí ošetřující zdravotnický pracovník. To neplatí, lze-li zdravotní služby poskytnout podle na základě souhlasu nezletilého pacienta.

Povinnosti Opatrovníka/ZZ

- dodržovat navržený individuální léčebný postup, pokud s poskytováním zdravotních služeb vyslovil souhlas,
- řídit se vnitřním řádem,
- uhradit poskytovateli cenu poskytnutých zdravotních služeb,
- pravdivě informovat ošetřujícího zdravotnického pracovníka o dosavadním vývoji zdravotního stavu, včetně informací o infekčních nemocech, o zdravotních službách poskytovaných jinými poskytovateli, o užívání léčivých přípravků, včetně užívání návykových látek, a dalších skutečnostech podstatných pro poskytování zdravotních služeb,
- nepožívat během hospitalizace alkohol nebo jiné návykové látky

Povinnosti prokázat totožnost

- Pacient, zákonný zástupce nebo opatrovník pacienta, osoba určená pacientem, osoba blízká pacientovi nebo osoba ze společné domácnosti jsou povinni prokázat svou totožnost občanským průkazem, jestliže o to, požádá.
- jinak může poskytovatel nebo zdravotnický pracovník odmítnout poskytnutí zdravotní služby, nejde-li o pacienta, kterému je třeba poskytnout neodkladnou péči.

DĚKUJI ZA POZORNOST